

การบัญชีเบื้องต้นสำหรับธุรกิจซอฟต์แวร์
 ในประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา

Basic Accounting for Software Business

ทวีศักดิ์ ปฏิพัทธ์สกุล
 Mobile : 081 960 0093
Taweesak@NorthernAdviser.com
www.NorthernAdviser.com

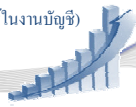
NORTHERN ADVISER - Improving Your Business.

Intro

ทวีศักดิ์ ปฏิพัทธ์สกุล

ประวัติการศึกษา
 ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การเป็นผู้ประกอบการ) มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
 ปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมคอมพิวเตอร์) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
 ปริญญาตรี บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (กำลังศึกษา)

ประกอบธุรกิจ
 ด้านการสอบบัญชี การวางแผนภาษี การวางระบบบัญชี และระบบสารสนเทศ
 ลูกค้าทั้งในจังหวัดเชียงใหม่ และภาคเหนือตอนบน มากกว่า 200 ราย
 อ. พิเศษ มหาวิทยาลัย ฟาร์อีสเทิร์น (วิชาการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในงานบัญชี)

Improving Your Business Profit

Course Syllabus

วันที่ 14 ตุลาคม 2553

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักการบัญชี
2. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงบการเงิน
3. Work shop - การจัดทำงบการเงิน
4. ตัวอย่างซอฟต์แวร์ด้านการบัญชีบริหาร

วันที่ 15 ตุลาคม 2553

1. แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนในธุรกิจ
2. การวิเคราะห์ต้นทุนและราคาผลิตภัณฑ์ ซอฟต์แวร์
3. การวางแผนด้านภาษีอากร

การบัญชี Accounting

ความหมายของการบัญชี

การบัญชี หมายรวมถึง การจดบันทึก การจำแนก การสรุปผล และการรายงานเหตุการณ์เกี่ยวกับการเงิน โดยใช้หน่วยเป็นเงินตรา รวมทั้งการแปลความหมาย ของผลการปฏิบัติดังกล่าวด้วย

“การบันทึกรายการทางการเงินและการประมวลผลอย่างเป็นระบบ”

การบัญชีที่ผู้บริหารควรทราบ

- การบัญชีบริหาร (Management accounting)
- การบัญชีต้นทุน (Cost accounting)
- การบัญชีภาษีอากร (Tax accounting)
- บัญชีการเงิน (Financial accounting)

สมการบัญชี

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ทุน}$$

สินทรัพย์ หมายถึง สิ่งที่มีค่าที่กิจการเป็นเจ้าของ
 หนี้สิน หมายถึง สิทธิเรียกร้องที่บุคคลภายนอกมี ต่อสินทรัพย์ของกิจการ
 ทุน หมายถึง ส่วนที่เจ้าของจะเรียกร้องในสินทรัพย์ของกิจการ
 ถ้ากิจการดำเนินงาน สมการบัญชีจะขยายเป็น

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ทุน} + \text{รายได้} - \text{ค่าใช้จ่าย}$$

ผังบัญชี (COA – Chart of Account)

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน + รายได้ - ค่าใช้จ่าย

1. กลุ่มสินทรัพย์
2. กลุ่มหนี้สิน
3. กลุ่มทุน
4. กลุ่มรายได้
5. กลุ่มค่าใช้จ่าย
 5. ต้นทุน
 6. รายจ่าย (ค่าใช้จ่าย , ค่าเสื่อม)

แต่ละบัญชีเรียกว่า บัญชีแยกประเภททั่วไป GL

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน + รายได้ - ค่าใช้จ่าย

สินทรัพย์หมุนเวียน	หนี้สินหมุนเวียน	ทุน
<ul style="list-style-type: none"> - เงินสดเงินฝากธนาคาร เงินลงทุนชั่วคราว - ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ - ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> - หนี้สินที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 รอบระยะเวลาบัญชี - หนี้สินระยะยาว 	<ul style="list-style-type: none"> ส่วนที่เจ้าของกิจการนำมาลงทุนและส่วนที่เกิดจากการดำเนินงาน การแสดงส่วนของเจ้าของซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทของกิจการ 1. เจ้าของคนเดียว 2. ห้างหุ้นส่วน 3. บริษัทจำกัด
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	หนี้สินไม่หมุนเวียน	
<ul style="list-style-type: none"> - ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - เงินลงทุนระยะยาว - สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - หนี้สินระยะยาว 	

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน + รายได้ - ค่าใช้จ่าย

หลักการรับรู้รายได้	ค่าใช้จ่ายประกอบด้วย
กิจการให้บริการ --> เมื่อให้บริการแล้ว	<ul style="list-style-type: none"> - ต้นทุนสินค้าขาย / การให้บริการ - ค่าใช้จ่ายในการขาย - ค่าใช้จ่ายการบริหาร - ดอกเบี้ยจ่าย
กิจการขายสินค้า --> เมื่อส่งมอบสินค้าให้ลูกค้าแล้ว	

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน + รายได้ - ค่าใช้จ่าย

สินทรัพย์	หนี้สิน	ทุน	รายได้	ค่าใช้จ่าย
รถยนต์	เจ้าหนี้แบงค์	เงินลงทุน	ดอกเบี้ยรับ	ดอกเบี้ยจ่าย
เงินสด เงินฝาก				นายหน้า
ที่ดิน				

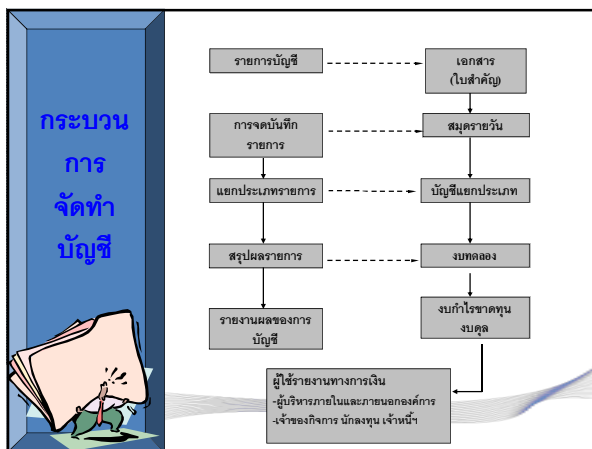
การบัญชี VS การประกอบธุรกิจ

ธุรกิจขายโทรศัพท์

ต้นทุนเครื่อง i-mobile	3,000 บาท
ราคาขาย/เครื่อง	6,000 บาท
กำไร	3,000 บาท

1 เดือนขายได้ 100 เครื่อง
กำไร / ขาดทุน ???
สภาพคล่อง ???

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน

“เงินทุนได้จากเจ้าของ”

ออกจำหน่ายหุ้นสามัญ 10,000 หุ้น ราคาตามมูลค่าหุ้นละ 10 บาท จำหน่ายได้ในราคาตามมูลค่า รวมเป็นเงินสด

สมการบัญชี

รายการ	เงินสด	ลูกหนี้การค้า	สินค้าคงเหลือ	เครื่องใช้สำนักงาน	สินทรัพย์	=	หนี้สิน	+ ทุน	+ รายได้	- ค่าใช้จ่าย
					เจ้าหนี้การค้า		เงินกู้	ทุนเดิมหุ้น	ขาย	ต้นทุน
					จำนวน		การค้า			ขาย
1	100,000							100,000		
	100,000						100,000			

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน

“รับเงินจากเจ้าหนี้”

กู้เงินจากธนาคารจำนวน 40,000 บาท รวมเป็นเงินสด

สมการบัญชี

รายการ	เงินสด	ลูกหนี้การค้า	สินค้าคงเหลือ	เครื่องใช้สำนักงาน	สินทรัพย์	=	หนี้สิน	+ ทุน	+ รายได้	- ค่าใช้จ่าย
					เจ้าหนี้การค้า		เงินกู้	ทุนเดิมหุ้น	ขาย	ต้นทุน
					จำนวน		การค้า			ขาย
ยก	100,000							100,000		
2	40,000						40,000			
ยก	140,000						40,000	100,000		
	140,000						140,000			

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน

“ซื้ออุปกรณ์เป็นเงินสด”

ซื้อเครื่องใช้สำนักงานราคา 15,000 บาท จ่ายเป็นเงินสด

สมการบัญชี

รายการ	เงินสด	ลูกหนี้การค้า	สินค้าคงเหลือ	เครื่องใช้สำนักงาน	สินทรัพย์	=	หนี้สิน	+ ทุน	+ รายได้	- ค่าใช้จ่าย
					เจ้าหนี้การค้า		เงินกู้	ทุนเดิมหุ้น	ขาย	ต้นทุน
					จำนวน		การค้า			ขาย
ยก	140,000							40,000	100,000	
3	-15,000			15,000						
ยก	125,000			15,000			40,000	100,000		
	140,000						140,000			

งบการเงิน

ส่วนประกอบของงบการเงิน
งบการเงินตามมาตรฐานประกอบด้วย

1. งบดุล (งบแสดงฐานะการเงิน)
2. งบกำไรขาดทุน
3. งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้อถือหุ้น
4. งบกระแสเงินสด
5. นโยบายการบัญชีและหมายเหตุประกอบงบการเงิน

งบดุล
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25xx

สินทรัพย์	ปี 1
สินทรัพย์หมุนเวียน	
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	100,000
ลูกหนี้การค้า	35,000
สินค้าสำเร็จรูป	29,544
วัสดุคง	20,000
รวม สินทรัพย์หมุนเวียน (1)	184,544
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	
ปรับปรุงอาคาร	100,000
เครื่องจักร/อุปกรณ์	45,000
เครื่องใช้สำนักงานในการบริการ	45,000
ยานพาหนะในการบริการ	35,000
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(30,000)
รวมสินทรัพย์ถาวร (2)	195,000
สินทรัพย์อื่น	
สิทธิการซื้อสินทรัพย์	
รวมสินทรัพย์อื่น (3)	
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น (1)+(2)+(3)	379,544

งบดุล

แสดงฐานะการเงินของกิจการ ณ **วันใดวันหนึ่ง**
 จัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้างและการดำเนินงาน
 ต่อเนื่อง ตั้งอยู่บนสมการที่ว่า

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน

งบกำไรขาดทุน VS งบดุล

- งบกำไรขาดทุนจัดทำขึ้นเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับ **ผลดำเนินงาน** ของกิจการในรูป **กำไร (ขาดทุน)**
- งบดุลจัดทำขึ้นเพื่อแสดง**ฐานะการเงิน**ของกิจการ

ผังบัญชี – บัญชีแยกประเภท – งบทดลอง – งบการเงิน

COA – GL – TB – FS

ผังบัญชี หมายถึง รายการแสดงชื่อและเลขที่บัญชีทั้งหมดที่ใช้ในระบบบัญชีของกิจการโดยจัดหมวดหมู่ไว้อย่างเป็นระบบและมีหลักเกณฑ์

บัญชีแยกประเภท หมายถึง บัญชีที่รวบรวมรายการค่าไว้เป็นหมวดหมู่ โดยแยกเป็นประเภทๆ ตามลักษณะของรายการค่าที่เกิดขึ้น และจัดเรียงลำดับผังบัญชีของกิจการ

งบทดลอง หมายถึง งบที่จัดทำขึ้นเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของการบันทึกบัญชีโดยจะทำการก่อนการจัดทำงบการเงิน หากมีข้อผิดพลาดในการบันทึกบัญชีจะแก้ไขได้ง่ายและทำให้การจัดทำงบการเงินเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว

งบการเงิน หมายถึง รายงานทางการเงินที่นำเสนอข้อมูลทางการเงินอย่างมีระเบียบแบบแผนเพื่อแสดงถึงฐานะการเงินและผลของรายการทางการบัญชี

การอ่านงบการเงิน		งบกำไรขาดทุน	
รายได้	ขายสินค้า / บริการ	1,000,000	บาท 100 %
ต้นทุน	ต้นทุนสินค้า / บริการ	500,000	บาท 50 %
กำไรขั้นต้น		500,000	บาท 50 %
ค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายการบริหาร	200,000	บาท 20 %
	ค่าใช้จ่ายการตลาด	100,000	บาท 10 %
	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	100,000	บาท 10 %
	รวมค่าใช้จ่าย	(400,000)	บาท 40 %
กำไรก่อนดอกเบี้ยและภาษี		100,000	บาท 10 %
ดอกเบี้ย		-	-
ภาษีเงินได้นิติบุคคล (30%)		(30,000)	บาท 3 %
กำไรสุทธิ		70,000	บาท 7 %

การอ่านงบการเงิน		งบดุล	
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
	เงินสดและเงินฝากธนาคาร	150,000	บาท
	สินค้าคงเหลือ	400,000	บาท
	ลูกหนี้การค้า	50,000	บาท
	รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	600,000	บาท
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
	อาคาร ที่ดิน และอุปกรณ์	200,000	บาท
	เงินลงทุนระยะยาว	-	บาท
	รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	200,000	บาท
รวมสินทรัพย์		800,000	บาท

การอ่านงบการเงิน		งบดุล	
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
	เจ้าหนี้การค้า	100,000	บาท
	รายได้รับล่วงหน้า	50,000	บาท
	ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	50,000	บาท
	รวมหนี้สินหมุนเวียน	200,000	บาท
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
	หุ้นกู้	-	บาท
	เงินกู้ยืมระยะยาว	500,000	บาท
	รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	500,000	บาท
รวมหนี้สิน		700,000	บาท

การอ่านงบการเงิน

งบดุล

ส่วนของผู้ถือหุ้น		
หุ้นสามัญ	500,000	บาท
กำไรสะสม	(500,000)	บาท
กำไรสุทธิ	100,000	บาท
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	100,000	บาท

งบดุล

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของผู้ถือหุ้น

800,000 = 700,000 + 100,000

การย่อส่วนงบกำไรขาดทุน (Common Size Income Statement)

เป็นการวิเคราะห์งบกำไรขาดทุน โดยใช้ยอดขายเป็นฐาน ร้อยละ 100 (100 %)

จะทำให้ทราบว่ากิจการมีต้นทุนและการบริหารงานเป็นอย่างไร รวมทั้งทราบเกี่ยวกับรายจ่ายและ รายรับของกิจการ

งบกำไร/ขาดทุน

ระหว่าง วันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 25xx

	ปีที่ 1	
รายได้ :		
ยอดขายสินค้า (สุทธิ)	906,500	
หัก ต้นทุนสินค้าขาย	725,546	
กำไรขั้นต้น	180,954	
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน :		
ค่าใช้จ่ายทางการตลาด	30,000	
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	41,400	
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	71,400	
กำไรจากการดำเนินงาน	109,554	
นอก รายได้อื่น		
กำไรก่อนหักดอกเบี้ย	109,554	
หัก ดอกเบี้ยจ่าย		
กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	109,554	
หัก ภาษีเงินได้นิติบุคคล	32,866	
กำไรสุทธิ	76,688	

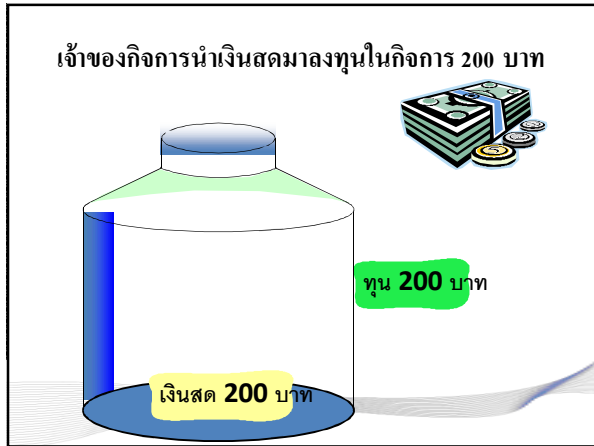

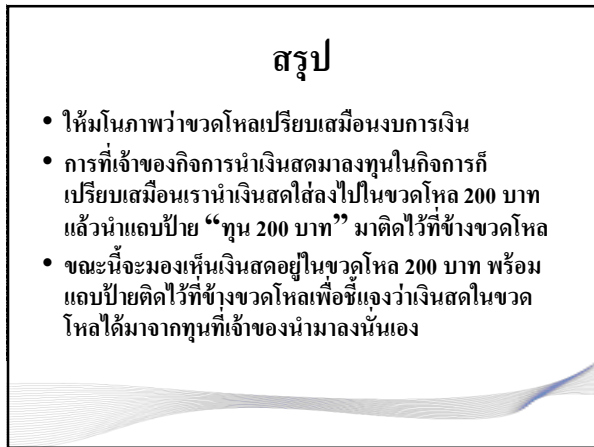
- เป็นการวิเคราะห์โดยใช้อัตราร้อยละของแนวโน้ม เพื่อดูแนวโน้มหรือทิศทางของรายการต่างๆที่ปรากฏในงบการเงิน
- กำหนดปีใดปีหนึ่งเป็น**ปีฐาน** ในกรณีที่ทุกปีมีการดำเนินงานปกติ อาจใช้**ปีก่อน** เป็นปีฐานก็ได้
- เห็นแนวโน้ม – สูงขึ้น คงที่ หรือลดลง

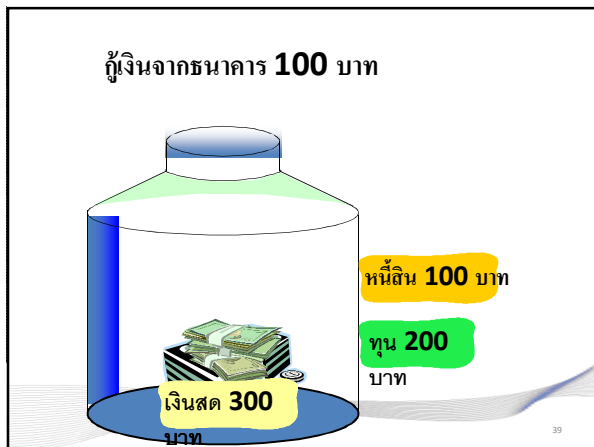
งบกำไร/ขาดทุน
ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 25xx

	ปีที่ 1	แนวโน้ม	ปีที่ 2	แนวโน้ม	สูตร	แนวนอน (มูลค่า)	แนวนอน (อัตราส่วน)
รายได้ :							
ยอดขายสินค้า (สุทธิ)	906,500	100.00%	1,450,000	100.00%			
หัก ต้นทุนสินค้าขาย	725,546	80.04%	1,143,760	78.88%			
กำไรขั้นต้น	180,954	19.96%	306,240	21.12%			
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน :							
ค่าใช้จ่ายทางการตลาด	30,000	3.31%	65,540	4.52%			
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	41,400	4.57%	123,830	8.54%			
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	71,400	7.88%	189,370	20.89%			
กำไรจากการดำเนินงาน	109,554	12.09%	116,870	12.89%			
บวก รายได้อื่น							
กำไรก่อนหักดอกเบี้ย	109,554	12.09%	116,870	12.89%			
หัก ดอกเบี้ยจ่าย							
กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	109,554	12.09%	116,870	12.89%			
หัก ภาษีเงินได้บุคคล	32,866	3.63%	35,061	3.67%			
กำไรสุทธิ	76,688	8.46%	81,809	5.64%			

สรุป

- การกู้เงินจากธนาคารเปรียบเสมือนนำเงินสดใส่ในขวด โหลลงไปอีก 100 บาท แล้วนำแถบป้าย “หนี้สิน 100 บาท” มาติดไว้ที่ข้างขวดโหล นอกเหนือไปจากป้าย “ทุน 200 บาท” ที่มีอยู่เดิม
- ขณะนี้จะมองเห็นเงินสดอยู่ในขวดโหล 300 บาท พร้อม แถบป้ายติดไว้ที่ข้างขวดโหลเพื่อชี้แจงว่าเงินสดในขวดโหลส่วนหนึ่งได้มาจากทุนที่เจ้าของนำมาลง อีกส่วนหนึ่งได้มาจากการก่อหนี้นั่นเอง

นำเงินสด 90 บาทไปซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

สรุป

- การนำเงินสดไปซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เปรียบเสมือนการควักเงินสดออกจากขวดโหลไป 90 บาท เพื่อแลกกับดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่จะนำมาใส่ลงในขวดโหล เพื่อทดแทนเงินสดที่สูญเสียไป
- ส่วนแถบป้ายที่ติดไว้ที่ข้างขวดโหลคือ “หนี้สิน 100 บาท” และ “ทุน 200” ก็ยังคงเหมือนเดิม

สรุป

- ขณะนี้จะมองเห็นสินทรัพย์คือเงินสดอยู่ในขวดโหล 210 บาท ตลอดจนถึงดิน อาคาร และอุปกรณ์ราคา 90 บาท พร้อมแถบป้ายติดไว้ที่ข้างขวดโหลเพื่อชี้แจงว่าเงินสด และที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในขวดโหลส่วนหนึ่งได้มาจากทุนที่เจ้าของนำมาลง อีกส่วนหนึ่งได้มาจากการก่อหนี้ นั่นเอง

ซื้อสินค้ามา 50 หน่วย ๆ ละ 1 บาท เป็นเงินซื้อ

สรุป

- การซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อแม้จะไม่ได้ควักเงินสดออกจากขวดโหลเพื่อไปซื้อสินค้าก็ตาม
- แต่ที่ต้องถือว่าสินค้าได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ในขวดโหลแล้ว
- แต่เนื่องจากยังไม่ได้มีการจ่ายเงินสดเป็นค่าสินค้า ทำให้เกิดคำถามว่าสินค้าที่เห็นในขวดโหลได้มาอย่างไร

สรุป

- คำตอบคือสินค้าดังกล่าวได้มาจากการก่อกับ Supplier นั้นเอง
- ดังนั้น จึงต้องนำแถบป้ายไปติดที่ข้างขวดโหลเสียใหม่ เพื่อให้รู้ว่าหนี้สินไม่ได้มีเพียง 100 บาท เท่าที่ผู้มาจากราชการเท่านั้น แต่ยักรวมถึงการก่อกับ Supplier อีก 50 บาท
- ดังนั้น จึงต้องเปลี่ยนแถบป้าย “หนี้สิน 100 บาท” เสียใหม่เป็น “หนี้สิน 150 บาท”

สรุป

- ส่วนแถบป้าย “ทุน 200 บาท” ก็ยังคงติดไว้ที่ข้างขวดโหลเหมือนเดิม
- ขณะนี้จะมองเห็นสินทรัพย์คือเงินสดอยู่ในขวดโหล 210 บาท สินค้า 50 บาท ตลอดจนถึงดิน อาคาร และอุปกรณ์ ราคา 90 บาท พร้อมแถบป้ายติดไว้ที่ข้างขวดโหลเพื่อชี้แจงว่าสินทรัพย์ทั้งหมดในขวดโหลส่วนหนึ่งได้มาจากทุนที่เจ้าของนำมาลง อีกส่วนหนึ่งได้มาจากการก่อกับนั้นเอง

ขายสินค้าไป 10 หน่วย ๆ ละ 2 บาท เป็นเงินสด

สรุป

- การขายสินค้าเป็นเงินสดเปรียบเสมือนเรานำเงินสดลงไปใส่ในขวดโหลอีก 20 บาท เพื่อทดแทนสินค้าคงเหลือ 10 หน่วยที่ได้ขายไป
- สินค้าในขวดโหลจึงเหลือเพียง 40 หน่วย ๆ ละ 1 บาท คิดเป็นราคาทุน 40 บาท
- ส่วนที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ราคา 90 บาท ก็ยังคงอยู่ในขวดโหลเหมือนเดิม (สมมติว่าไม่ค่านึงค่าเสื่อมราคา)

สรุป

- จึงเกิดคำถามว่าหลังรายการนี้เกิดขึ้นแถบป้ายที่ข้างขวดโหลจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหรือไม่
- คำตอบคือ แถบป้ายที่ติดไว้ “หนี้สิน 150 บาท” ข้างขวดโหลก็ยังคงเหมือนเดิม เพราะไม่ได้มีการก่อหนี้เพิ่มแต่อย่างใด
- สำหรับแถบป้าย “ทุน 100 บาท” ที่ข้างขวดโหลก็ยังคงเหมือนเดิมเพราะไม่ได้มีการเพิ่มทุนแต่อย่างใด
- แล้วเงินสดที่เพิ่มขึ้นในขวดโหลได้มาอย่างไร

สรุป

- คำตอบคือก็ได้มาจาก “รายได้” ที่ทำมาหาได้นั่นเอง
- ดังนั้น จึงต้องนำแถบป้าย “รายได้ 20 บาท” มาติดไว้ที่ข้างขวดโหลเพิ่มเติมเพื่อชี้แจงว่าสินทรัพย์ทั้งหมดในขวดโหลส่วนหนึ่งเพิ่มขึ้นเนื่องจากรายได้นี้นั่นเอง
- คำถามต่อไปคือสินค้าคงเหลือที่ลดลงจะไม่ชี้แจงใด ๆ เพิ่มเติมหรือ ?

สรุป

- คำตอบคือที่ต้องชี้แจงเช่นกัน โดยนำแถบป้าย “ค่าใช้จ่าย 10 บาท” ซึ่งก็คือต้นทุนของสินค้าที่ขายไปนั่นเองมาติดไว้ที่ข้างขวดโหลเพิ่มเติมเพื่อชี้แจงว่าสินทรัพย์ทั้งหมดในขวดโหลส่วนหนึ่งลดลงเพราะมีการขายสินค้าส่วนหนึ่งออกไป

สรุป

- ขณะนี้จะมองเห็นสินทรัพย์คือเงินสดอยู่ในขวดโหล 230 บาท สินค้า 40 บาท ตลอดจนถึงดิน อาคาร และอุปกรณ์ ราคา 90 บาท พร้อมแถบป้ายติดไว้ที่ข้างขวดโหลเพื่อชี้แจงแหล่งที่มาของสินทรัพย์ในขวดโหลนั่นเอง

ขายสินค้าไปอีก 10 หน่วย ๆ ละ 2 บาท เป็นเงินเชื่อ

สรุป

- การขายสินค้าเป็นเงินเชื่อก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องในการชำระหนี้จากลูกค้าซึ่งตกเป็นลูกหนี้
- เมื่อไม่ได้รับชำระเงินสดจากการขายทันที จึงต้องเขียนคำว่า “ลูกหนี้การค้า 20 บาท” ลงในสมุดกระดาษ แล้วใส่สมุดกระดาษนั้นลงในขวดโหล เพื่อชี้แจงว่าสินทรัพย์ในขวดโหลมีการเพิ่มขึ้นในรูปสิทธิเรียกร้อง ซึ่งก็คือเงินสดที่คาดว่าจะเรียกเก็บในอนาคตนั่นเอง

55

สรุป

- จึงเกิดคำถามว่าแถบป้ายที่ข้างขวดโหลจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหรือไม่
- คำตอบคือ แถบป้ายที่ติดไว้ “หนี้สิน 150 บาท” ก็ยังคงเหมือนเดิม เพราะไม่ได้มีการก่อหนี้เพิ่ม
- สำหรับแถบป้าย “ทุน 100 บาท” ก็ยังคงเหมือนเดิม เพราะไม่ได้มีการเพิ่มทุนแต่อย่างใด
- แต่ลูกหนี้การค้าที่เพิ่มขึ้นในขวดโหลได้มาอย่างไร

56

สรุป

- คำตอบคือก็ได้มาจาก “รายได้” ที่ทำมาหาได้นั่นเอง
- ดังนั้น จึงต้องนำแถบป้าย “รายได้ 20 บาท” มาติดไว้ที่ข้างขวดโหลเพิ่มเติมเพื่อชี้แจงว่าสินทรัพย์ทั้งหมดในขวดโหลส่วนหนึ่งเพิ่มขึ้นเนื่องจากรายได้นั่นเอง
- แต่คราวนี้รายได้ที่ทำมาหาได้แตกต่างไปจากคราวก่อน
- คำถามคือต่างกันอย่างไร

57

สรุป

- คำตอบคือต่างกันที่คราวนี้เป็นรายได้ที่ยังไม่ได้มีการเรียกเก็บเงิน
- สำหรับสินค้าคงเหลือที่ลดลงก็ต้องชี้แจงเช่นกัน โดยนำแถบป้าย “ค่าใช้จ่าย 20 บาท” มาติดไว้ที่ข้างขวดโหลแทนที่ป้ายเดิม เพื่อชี้แจงว่าส่วนของสินทรัพย์ในขวดโหลที่ลดลงจากการขายสินค้าออกไปจนถึงปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 20 บาท

สรุป

- ขณะนี้จะมองเห็นสินทรัพย์คือเงินสดอยู่ในขวดโหล 230 บาท ลูกหนี้การค้า 20 บาท สินค้า 30 บาท ตลอดจนที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ราคา 90 บาท พร้อมแถบป้ายติดไว้ที่ข้างขวดโหลเพื่อชี้แจงแหล่งที่มาของสินทรัพย์ในขวดโหลนั่นเอง

รับเงินมัดจำค่าซื้อสินค้า **10** หน่วย ๆ ละ 0.50 บาท

หนี้สิน	155 บาท
ทุน	200
รายได้	40 บาท
ค่าใช้จ่าย	20 บาท

สรุป

- การรับเงินมัดจำค่าซื้อสินค้า ก็เปรียบเสมือนเรานำเงินสดไปลงไปในขวดโหลอีก 5 บาท
- ส่วนบัญชีลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ ตลอดจนที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ก็ยังคงอยู่ในขวดโหลในจำนวนเท่าเดิม (สมมติว่าไม่ค่านึงค่าเสื่อมราคา)
- คำถามคือหลังรายการนี้เกิดขึ้นแถบป้ายที่ข้างขวดโหลจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหรือไม่

61

สรุป

- คำตอบคือแถบป้าย “ทุน 100 บาท” และ “ค่าใช้จ่าย 20 บาท” ไม่น่าจะเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด เพราะไม่ได้มีการเพิ่มทุนหรือเกิดการลดลงของสินทรัพย์แต่อย่างใด
- ถ้าเช่นนั้นแถบป้าย “รายได้ 40 บาท” ต้องเปลี่ยนใหม่เป็น “รายได้ 45 บาท” เพื่อสะท้อนเงินสดที่ได้รับเป็นเงินมัดจำค่าสินค้าหรือไม่

62

สรุป

- คำตอบคือไม่ใช่
- เพราะอะไร ?
- ก็เพราะเงินมัดจำที่ได้รับมานั้นไม่เป็นไปตามค่านิยมของรายได้ แต่กลับก่อให้เกิดภาระผูกพันที่จะต้องส่งมอบสินค้าในอนาคต ซึ่งเป็นไปตามค่านิยมของหนี้สินมากกว่า

63

สรุป

- ดังนั้น จึงต้องนำแถบป้าย “หนี้สิน 155 บาท” มาติดไว้ที่ข้างขวดโหลแทนป้าย “หนี้สิน 150 บาท” ที่มีอยู่เดิมเพื่อชี้แจงว่าสินทรัพย์ทั้งหมดในขวดโหลส่วนหนึ่งเพิ่มขึ้น เนื่องจากการก่อหนี้สินนั่นเอง

สรุป

- ขณะนี้จะมองเห็นสินทรัพย์คือเงินสดอยู่ในขวดโหล 235 บาท ลูกหนี้การค้า 20 บาท สินค้า 30 บาท ตลอดจนที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ราคา 90 บาท พร้อมแถบป้ายติดไว้ที่ข้างขวดโหลเพื่อชี้แจงแหล่งที่มาของสินทรัพย์ในขวดโหลนั่นเอง

จ่ายเงินเดือนพนักงาน 10 บาท

สรุป

- การนำเงินสดไปจ่ายเงินเดือนพนักงานเปรียบเสมือนการควักเงินสดออกจากขวดโหลไป 10 บาท เพื่อแลกกับบริการที่ได้รับจากพนักงาน
- รายการดังกล่าวทำให้เงินสดในขวดโหลเหลืออยู่เป็นจำนวน 220 บาท
- สำหรับบัญชีลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ ตลอดจนที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ก็ยังคงอยู่ในขวดโหลในจำนวนเท่าเดิม (สมมติว่าไม่ค่านิ่งค่าเสื่อมราคา)

สรุป

- คำถามคือหลังรายการนี้เกิดขึ้นแถบป้ายที่ข้างขวดโหลจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหรือไม่
- แน่นอน แถบป้าย “ค่าใช้จ่าย 20 บาท” คงจะต้องเปลี่ยนไป เนื่องจากการจ่ายเงินเดือนพนักงานทำให้เงินสดในขวดโหลลดลง และเกิดค่าใช้จ่ายขึ้น
- ดังนั้น จึงต้องนำแถบป้าย “ค่าใช้จ่าย 30 บาท” มาติดไว้ที่ข้างขวดโหลแทนป้าย “ค่าใช้จ่าย 20 บาท” ที่มีอยู่เดิม เพื่อชี้แจงว่าสินทรัพย์ทั้งหมดในขวดโหลส่วนหนึ่งลดลง ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นนั่นเอง

สรุป

- สำหรับแถบป้ายอื่น ๆ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
- ขณะนี้จะมองเห็นสินทรัพย์คือเงินสดอยู่ในขวดโหล 225 บาท ลูกหนี้การค้า 20 บาท สินค้า 30 บาท ตลอดจนที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ราคา 90 บาท พร้อมแถบป้ายติดไว้ที่ข้างขวดโหลเพื่อชี้แจงแหล่งที่มาของสินทรัพย์ในขวดโหลนั่นเอง

คิดค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ 5 บาท

กระจกหน้าต่าง 20
สินค้า 30
เงินสด 225
หนี้สิน 155
ทุน 200
รายได้ 40
ค่าใช้จ่าย 35

สรุป

- การคิดค่าเสื่อมราคาเปรียบเทียบเสมือนการปรับลดมูลค่าอาคารและอุปกรณ์ที่อยู่ในหมวดไหลลงเพื่อให้สะท้อนมูลค่าที่ยังคงให้ประโยชน์ต่อไปในอนาคตของอาคารและอุปกรณ์
- รายการดังกล่าวไม่ทำให้เงินสดในหมวดไหลลดลงแต่อย่างใด
- สำหรับบัญชีลูกหนี้การค้าและสินค้าคงเหลือ ก็ยังคงอยู่ในหมวดไหลในจำนวนเท่าเดิม

สรุป

- คำถามคือหลังรายการนี้เกิดขึ้นแถบป้ายที่ข้างหมวดไหลจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหรือไม่
- แน่นอน แถบป้าย “ค่าใช้จ่าย 30 บาท” คงจะต้องเปลี่ยนไป เนื่องจากการลดค่าของอาคารและอุปกรณ์ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายขึ้น
- ดังนั้น จึงต้องนำแถบป้าย “ค่าใช้จ่าย 35 บาท” มาคิดไว้ที่ข้างหมวดไหลแทนป้าย “ค่าใช้จ่าย 30 บาท” ที่มีอยู่เดิม เพื่อชี้แจงว่าสินทรัพย์ทั้งหมดในหมวดไหลส่วนหนึ่งลดลง ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นนั่นเอง

สรุป

- สำหรับแถบป้ายอื่น ๆ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
- ขณะนี้จะมองเห็นสินทรัพย์คือเงินสดอยู่ในขวดโหล 225 บาท ลูกหนี้การค้า 20 บาท สินค้า 30 บาท ตลอดจนถึงดิน อาคาร และอุปกรณ์ราคา 85 บาท พร้อมแถบป้ายติดไว้ที่ข้างขวดโหลเพื่อชี้แจงแหล่งที่มาของสินทรัพย์ในขวดโหลนั้นเอง

ค่าสาธารณูปโภคสำหรับงวดบัญชีนี้
มีจำนวน **2** บาท (ยังไม่ได้จ่ายชำระ)

สรุป

- ค่าสาธารณูปโภคที่ประมาณขึ้นในตอนสิ้นงวดบัญชี แม้จะยังไม่ได้มีการจ่ายชำระเงิน แต่ก็ถือว่าหนี้สินเกิดขึ้นแล้วที่จะต้องจ่ายชำระด้วยเงินสดในอนาคต
- รายการดังกล่าวไม่ทำให้เงินสดในขวดโหลลดลง ณ วันสิ้นงวดแต่อย่างใด แต่เงินสดในขวดโหลส่วนหนึ่งก็ต้องมีไว้พร้อมสำหรับการจ่ายชำระค่าน้ำ ค่าไฟ และค่าโทรศัพท์ ให้การประปา การไฟฟ้า และองค์การโทรศัพท์ ในอนาคต

สรุป

- สำหรับบัญชีลูกหนี้การค้าและสินค้าคงเหลือ ก็ยังคงอยู่ในหมวดโหลในจำนวนเท่าเดิม
- คำถามคือหลังรายการนี้เกิดขึ้นแถบป้ายที่ข้างหมวดโหลจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหรือไม่
- แน่นนอน แถบป้าย “หนี้สิน 155 บาท” คงจะต้องเปลี่ยนไป เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน

76

สรุป

- ดังนั้น จึงต้องนำแถบป้าย “หนี้สิน 157 บาท” มาติดไว้ที่ข้างหมวดโหลแทนป้าย “หนี้สิน 155 บาท” ที่มีอยู่เดิมเพื่อชี้แจงว่าสินทรัพย์ทั้งหมดในหมวดโหลส่วนหนึ่ง(คือเงินสด) จะต้องลดลงในอนาคตเพื่อจ่ายชำระค่าสาธารณูปโภคที่ติดค้าง
- แต่ก็มีคำถามตามมาว่าการเปลี่ยนแถบป้าย “หนี้สิน 155 บาท” เป็นแถบป้าย “หนี้สิน 157 บาท” พอเพียงแล้วหรือที่จะทำให้สถานะของหมวดโหลแสดงอย่างถูกต้อง

77

สรุป

- คำตอบคือไม่เพียงพอ
- เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของหนี้สินดังกล่าวแม้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อสินทรัพย์รวมในหมวดโหล แต่การเพิ่มขึ้นของหนี้สินดังกล่าวส่งผลให้ส่วนได้เสียของเจ้าของในสินทรัพย์ที่มีอยู่ในหมวดโหลลดลง
- การที่ส่วนได้เสียของเจ้าของในสินทรัพย์ที่มีอยู่ในหมวดโหลลดลงจึงทำให้เกิดค่าใช้จ่ายขึ้น

78

สรุป

- ดังนั้น แลบบีเย “ค่าใช้จ่าย 35 บาท” คงจะต้องเปลี่ยนไป เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของหนี้สินดังกล่าว
- ดังนั้น จึงต้องนำแลบบีเย “ค่าใช้จ่าย 37 บาท” มาคิดไว้ที่ข้างขวดโหลแทนป้าย “ค่าใช้จ่าย 35 บาท” ที่มีอยู่เดิม เพื่อชี้แจงว่าการเพิ่มขึ้นของหนี้สินแม้จะไม่ทำให้สินทรัพย์ในขวดโหลลดลง แต่ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นนั่นเอง

สรุป

- สำหรับแลบบีเยอื่น ๆ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เนื่องจากไม่ได้มีการเพิ่มทุนหรือมีรายได้ใด ๆ เกิดขึ้น
- ขณะนี้จะมองเห็นสินทรัพย์ในขวดโหลมีองค์ประกอบไม่แตกต่างไปจากของเดิม พร้อมแลบบีเยคิดไว้ที่ข้างขวดโหลที่เปลี่ยนไปจากเดิมเพื่อชี้แจงแหล่งที่มาของสินทรัพย์ในขวดโหลที่เปลี่ยนแปลงไปนั่นเอง

สมการบัญชีมีว่า

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน + รายได้ - ค่าใช้จ่าย

